



Fylkesmannen i Aust-Agder

Forslag til vern av:

**Ytre Lauvrak naturreservat
Froland kommune**

AUST-AGDER

Høringsforslag mai 2013



HØRING AV VERNEFORSLAG FOR

YTRE LAUVRAK NATURRESERVAT I ÅMLI KOMMUNE

AUST-AGDER FYLKE

Fylkesmannen i Aust-Agder sender med dette forslag til verneplan for opprettelse av Ytre Lauvrak naturreservat i Froland kommune på offentlig høring. Verneforslaget sendes på høring etter avtale med Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Uttalelser til verneforslaget og til endring av verneforskrift sendes skriftlig til Fylkesmannen i Aust-Agder innen mandag 20. juni 2013

INNLEDNING

Gjennom behandling av Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per 2009 er ca 1,75 % av den produktive skogen i Norge vernet og dette er langt mindre enn andre land i Europa. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra rapporten "Evaluerings av skogvernet i Norge" (NINA fagrapport 54, 2002).

Frivillig vern ble i meldingen trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensning, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.06.2009.

VERNEFORM

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37.

NATURFAGLIGE REGISTRERINGER

Ytre Lauvrak naturreservat er beskrevet i frivillig-vern rapport publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>) i 2009. Tor Erik Brandrud har stått for feltarbeid og rapportering.

I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning, og det gis beskrivelse, avgrensning og verdivurdering av kjerneområder. Samlet verdi for området gis med utgangspunkt i vurdering av en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter.

En oppsummering av de naturfaglige registreringene gis under presentasjonen av området nedenfor i dette skriv.

ØKONOMISK ERSTATNING

Bestemmelser om erstatning for naturreservater er gitt i naturmangfoldloven av 19.06.2009 §§ 50 og 51. Etter § 50 fastsettes erstatningen for tap i igangværende bruk i samsvar med utmålingsreglene i lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved oreigning av fast eiendom (ekspropriasjonserstatningslova). Ved anvendelsen av nevnte lov § 10 er det tidspunktet for vernevedtaket som skal legges til grunn. § 51 sier at Staten senest ett år etter at vernevedtaket ble truffet skal gi tilbud om erstatning etter § 50 til en eier eller rettighetshaver som har fremsatt skriftlig krav om dette innen fire måneder fra vernevedtaket. Videre skal skjønnet holdes etter reglene i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker (skjønnsprosessloven) og reglene i dette ledd, jf. §51.

Ved frivillig vern skal det inngås avtaler med berørte grunneiere før området kan vernes, og grunneierne får utbetalt avtalt erstatning umiddelbart etter vernevedtak. Det er innført en vederlagsordning for frivillig vern som innebærer at det blir utbetalt vederlag fra avtaleinngåelse og fram til vernevedtak. Vederlaget beregnes ut fra størrelsen på erstatningen.

HVA MEDFØRER VERNET?

Ved vern av skog som naturreservater legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet impliserer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted.

Et vern vil få konsekvenser for utnyttelsen og bruken av området. Alle tiltak som kan føre til endringer av naturmiljøet vil være forbudt. Dette betyr at ulike aktiviteter som skogsdrift, økonomisk motivert skogskjøtsel, nydyrking og lignende vil være forbudt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap kan en i en del tilfeller finne løsninger som gjør at tiltaket ikke kommer i konflikt med verneformålet og dermed kan tillates gjennomført. For noen av de søknadspliktige tiltakene kan det gis flerårige tillatelser.

Forskrift og restriksjonsnivå

Forholdene i reservatet og uttalelser i forbindelse med lokal og sentral høring kan innebære at det gjøres tilpasninger av verneforskriften. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med merknader til forskriften sett i lys av forholdene i verneområdet. Mulighet for justeringer av verneforskriften må deretter vurderes opp mot hensynet til verneformålet.

HØRING OG VIDERE PROSESS

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Direktoratet for naturforvaltning, inkludert oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Direktoratet for naturforvaltning vil så Miljøverndepartementet gjøre nødvendige avklaringer med andre departement, og legge planen fram for regjeringa som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Vi oppfordrer til å komme med skriftlige uttalelser til forslaget til verneplanen, frist 3. juni 2013. Adresse: *Fylkesmannen i Aust-Agder, Miljøvernavdeling v/Arnstein E. Knutsen, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal* eller på e-post til fmaapost@fylkesmannen.no merket sak nr. 2009/3804, AEK.

VERNEFORSLAG FOR YTRE LAUVRAK NATURRESERVAT

VERNEFORMÅL

Forslag til verneformål er som følger:

Formålet med naturreservatet er å bevare en sjeldent stor og variert forekomst av gammel, rik og variert edelløvskog med stort innslag eik. Området inneholder en sjeldent rik og stor forekomst av trua, gamle, grove edelløvtrær med tilhørende arts mangfold, især lind, eik og alm. Naturreservatet har særskilt betydning for biologisk mangfold i form av rike forekomster av en rekke trua arter, særlig blant sopp, lav og insekter.

Forskrift om vern av Ytre Lauvrak naturreservat i Froland kommune i Aust-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en sjeldent stor og variert forekomst av gammel, rik og variert edelløvskog med stort innslag eik. Området inneholder en sjeldent rik og stor forekomst av trua, gamle, grove edelløvtrær med tilhørende arts mangfold, især lind, eik og alm. Naturreservatet har særskilt betydning for biologisk mangfold i form av rike forekomster av en rekke trua arter, særlig blant sopp, lav og insekter.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
69/2 og 69/4 i Froland kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca 409 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:5000 datert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Froland kommune, hos Fylkesmannen i Aust-Agder fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av

campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.
2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
3. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Beiting.
5. Merking, vedlikehold og rydding av eksisterende stier

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
2. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingskjøring.
2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
3. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.
2. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
3. Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet i henhold til naturmangfoldloven § 47..

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Generelle kommentarer til verneforskriften

Under følger generelle kommentarer om hva vernet vil innebære av restriksjoner til enkelte punkter i forslag til forskrift:

Inngrep

Tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt i naturreservater. Dette innbefatter anlegg av ulike slag (midlertidig eller faste), men også tiltak som drenering, kalking og gjødsling.

Fylkesmannen vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke stier som skal kunne vedlikeholdes.

Plan og bygningslovens bestemmelser gjelder i tillegg til disse bestemmelser, men det kan ikke gis tillatelse ut over det vernereglene fastsetter.

Plantelivet

Det er lagt opp til en generell plantelivsfredning, men det er gjort unntak for plukking av bær og matsopp.

Generelt vil det være et hogstforbud innenfor lokalitetene. Skjøtsel i henhold til godkjent forvaltningsplan vil være unntatt et slikt forbud.

Beiting vil fortsatt være tillatt.

Dyrelivet

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning. Det er likevel åpnet for jakt, fangst og fiske i medhold av de lovverkene som regulerer dette.

Ferdsel

Ferdsel til fots og på ski er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er ridning, bruk av hest og kjerre og bruk av sykkel forbudt utenom eksisterende veier og stier.

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil være forbudt. Noen få telt eller en skoleklasse er ikke vurdert som større arrangementer. Det kan gis tillatelse til avgrenset bruk av reservatet i undervisningssammenheng. Eksempler på brukere vil her være lag og foreninger, universitet, skoler eller andre institusjoner.

Motorferdsel

All motorisert ferdsel er forbudt, med et generelt unntak for bruk av lett terrengkjørende beltekjøretøy for uttransport av felt hjortevilt og nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Forvaltningsplan

Verneformålet er knyttet opp til vern av alt naturlig dyre- og planteliv. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep. Det er per i dag begrenset behov for å utarbeide en forvaltningsplan.

Forvaltning av områder innebærer også at det kan legges til rette for en kanalisert ferdsel slik at området ikke forstyrres eller slites ned.

Etter et eventuelt vedtak om vern av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrift og avgrensning av området. Oppsynsordning for reservatet vil etableres i samarbeid med Statens Naturoppsyn Bykle.

Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Etter naturmangfoldloven § 48 skal det i avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Direktoratet for naturforvaltning er delegert myndighet fra Miljøverndepartementet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for områder vernet etter naturmangfoldloven.

AREAL OG PLANSTATUS

Verneforslaget omfatter ca. 409 daa. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt som Landbruks- Natur- og Friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUK

Tabellene under gir skogbruksopplysninger om ca skogareal, tilvekst og volum for det foreslåtte verneområdet i Ytre Lauvrak.

Ytre Lauvrak naturreservat	Totalt skogareal	Totalt produktivt areal	Areal myr	Totalt stående volum	Stående volum per da(gj.sn.)	Tilvekst totalt
409 da	403 da	306 da	3 da	3942 m ³	13 m ³ /da	91 m ³ /år

ANDRE INTERESSER

Miljøvernavdelingen er ikke kjent med at det er knyttet andre interesser til området.

VERNEPROSESSEN

Kunngjøring av verneplanen

Formell oppstart av verneplanen for Ytre Lauvrak naturreservat ble kunngjort for Agderposten 30.01.2013, samt i brev til grunneierne og aktuelle foreninger og lag datert 1.02.2013.

Kommentarer/merknader i etterkant av oppstartsmeldingene

Følgende kommentar ble mottatt i etterkant av oppstartsmeldingen:

- Norges jeger- og fiskerforbund-Aust-Agder, Froland er generelt positive til vern av områder som er aktuelle leveområder for vilt og fisk, og har et sterkt ønske om at verneforskriften åpner for jakt og fiske i området samt uttransport av felt elg og hjort med egnet kjøretøy.
- Grunneier ønsker et punkt i forskriften om bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan og at gangstien opp til Kveven skal kunne benyttes og vedlikeholdes som en sti.
- Aust-Agder fylkeskommune er positive til vernet og har ingen merknader

Saksbehandling

Naturfaglige registreringer: 2001-2002 (MiS og NT) september 2005, juli 2008, august og oktober 2009

Forhandlinger: gjennomført høsten 2011/12

Verneplanens omfang

Navn: Ytre Lauvrak naturreservat
Kommune: Froland
Totalareal: 409 dekar
Areal prod. skog: 306 dekar
Verneverdi: *** (på grensen til ****)

OMRÅDEBESKRIVELSE

Ytre Lauvrak naturreservat

LOKALITET: Ytre Lauvrak naturreservat

KOMMUNE: Froland

FYLKE: Aust-Agder

KARTBLAD M711: 1512 II, Mykland

VERNEVERDI: *** (regional verdi)

VEGETASJONSSONE: Boreonemoral

HØYDE OVER HAVET: 100 – 400 m.o.h.

AREAL: ca. 409 dekar

AVGRENSNING OG ARRONDERING

Avgrensningen følger toppryggen Klefjellet-Åsen i nordkanten, og fanger opp hele åspartiet Kvævnatten i vest. I nedkanten går grensen ned til bekken i vest, og (nesten) ned til innmarka i midpartiet og i øst.

Det er tatt med et areal utenfor kjerneområdet med edellauvskog i øst. Dette har en del verdier knyttet til gammel furu på svabergene, og det finnes også et lite platå her øverst med noe gammel eik og lind. Det er tatt med et større areal utenfor det rike kjerneområdet i vest. Dette omfatter Kvævnatten og en litene kløft/sprekkedal Kvævdalen som har en del verdi knyttet til eldre boreonemoral blandingskog med en del eik (kjerneområde med B-verdi). Kvævnatten har også en viss verdi som intakt furukolle med bl.a. en del velutviklet bærlyngfuruskog av noe bedre bonitet. Denne furukollen har også en verdi som referanseområde for eldre, ikke-brent furuskog i forhold til de store arealene med brent furuskog i det nordenforliggende naturreservatet Myklandsvatna.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Området utmerker seg med mye gammel eikeskog, særlig eikeskogen i toppområdet av Åsen har betydelig naturskogspreg, med mange gamle, knortete, småvokste eiker, og også noen grovere (50-60 cm diam.), delvis hule eiker. Mange av de gamle eikene er drapert med lyse hengelaver, inkludert en del blomsterstry (*Usnea floridana* VU). Eika har alle trekk av å være svært saktevoksende her, og de eldste antas å være 400-600 år gamle. Enkelte eikegadd forekommer også, men det er få eikelæger. Også i den store eikelia mellom Åsen og Kjeffjellet er det en del gamle eiker, både småvokste og enkelte grovvokste, hule og hist og her noen eikegadd. En del av eika her er svært småvokst, nærmest eikekratt. Selv om en del av disse trolig ikke er veldig gamle, får de fort en del "gammelskogstrekk", med knortete stamme, avskallende barkskjell, døde greiner og mye lav-epifytter pga. ekstremt tørkestress.

Også den rike, brattlendte lindeskogen i øvre del har et visst gammelskogspreg, med mange gamle, grove, høyvokste trær, og flere av de flerstammete lindeindividene er sannsynligvis flere 1000 år gamle (selv om den enkelte stamme ikke er så gammel). Enkelte læger av lind og alm forekommer. Øverst på et lite platå/lite skard under Åsen er det også noe gammel osp og enkelte ospelæger.

Gammelskogspreget avtar nedover i lia, I den nederste delen mot enga på Kvæven er det preg av tidligere hagemarkskog som tidligere kan ha vært mer åpen og/eller har vært hogd en del, og som nå er under tilgroing med ungskog dominert av osp, selje, spisslønn, men også noe eik. Nederst lengre Ø er det også et visst hagemarkspreg på skogen, men den er en mer lukket, eikedominert skog. Mangelen på gran i de nedre deler her kan nok skyldes at dette treslaget har vært tatt ut tidligere da dette ble brukt som beiteskog. Et parti ned mot vestre del av enga på Kvæven er i dag plantet, yngre granskog på tidligere (edel)lauvskogsmark.

Furuskogen på Kvævnatten helt i V og under Kjøfjellet i Ø-SØ virker middels gammel, trolig med dominerende furugenerasjon på 120-150 år (og få eldre trær). I den sør-vendte skråningen av Kvævnatten mot Heimrebekken er det yngre furuskog. Noen få furugadd og læger er også observert i de minst utligjengelige delene oppunder Klefjellet. Enkelte furutrær på knauser (vridde, småvokste, med store barkskjell) antas å være over 200 år. Enkelte grove einerbusker (inkl. enkelte store søyleeiner) er også svært gamle i liene her.

ARTSMANGFOLD

Edellauvskogen utmerker seg med et artsrikt mangfold med mange sjeldne og rødlistede arter. Spesielt den gamle, rike eikeskogen og den rike lindeskogen er hotspot-habitater for mange rødlistearter. Karplantefloraen er rik, særlig i de rikeste eikepartiene og i lindeskogen under Åsen. Her er mye blåveit, myske, og rikelig av kravstore erteblostmstrede som vårerteknapp og svartereknapp. Dog mangler noen kravfulle edellauvskogsplanter som skogfaks og lundgrønnaks. Under denne lindeskogen er det også en god bestand av alm (rødlistet). Det er registrert store forekomster av sjeldne og rødlistede vedboende sopp knyttet til eik, med mer enn 10 forekomster av ruteskorpe (*Xylobolus frustulatus* NT) og stubbeflathatt (*Gymnopus/Collybia fusipes* VU) og flere enn 3 forekomster av eikegreinkjuka (*Pachykytospora tuberculosa* NT), dessuten mange forekomster av den sjeldne eikenarreskål (*Aleurodiscus disciformis*). Et par forekomster av begerfingersopp (*Artomyces pyxidatus* NT) er gjort på ospelæger. Det er videre registrert 7 rødlistede jordboende sopp, bl.a. lundvokssopp (*Hygrophorus nemoreus* NT), kremlevokssopp (*H. russula* NT), fiolett greinkøllesopp (*Clavaria zollingeri* NT), rødtuppsopp (*Hygrophorus nemoreus* NT), samt flere slørsopper, alle knyttet til rik lågurteikeskog og rik lindeskog. Disse rike partiene huser trolig minst det dobbelte antall av jordboende rødlistearter, slik at et anslag for det totale rødlisteantallet vil være 15-20 jordboende rødlistesopp pluss et titalls vedboende, tilsammen 25-30 rødlistede sopparter.

Den epifyttiske lavfloraen er velutviklet på gamle (edel)lauvtrær. Det er svært mye lyse hengelaver på gammel, knortete eik og på mange lindetrær, og særlig eikekronene huser store forekomster av blomsterstry (*Usnea florida* VU). Almelav (*Gyalecta ulmi* NT) er registrert på tre gamle eiketrær. I de rikeste partiene på Åsen er det også store forekomster av lungenever, dessuten forekomster av sølvnever, kystnever og skrubbenever; mest på eik, men også en del på spisslønn og alm, og litt på lind. Det er også et videre potensiale for rødlistede lavepifytter, særlig av knappenålslav på gammel eik (ikke uttømmende registrert).

VERNEVERDIER

Området har unike kvaliteter, og utgjør et av de største, rikeste, mest varierte og mest verdifulle edellauvskogsområdene i indre Agder. Av særlig verdi er større arealer med gammel lågurteikeskog og blåbæreikeskog med betydelig naturskogspreg, og med innslag av grove, svært gamle, hule eiketrær. Ekstremt grove eiker mangler her, men eika er åpenbart svært saktevoksende på mange av de skrinne substratene, og de fleste blir trolig aldri grovere enn ca. 50-60 cm i diameter her. De eldste, lite vitale trærne og eikegaddene vurderes å være ekstremt gamle, anslagsvis 400-600 år. Denne gamle, rike eikeskogen er et utpreget hotspot-habitat både for rødlistearter av jordboende sopp (7 rødlistearter registrert; den rike eik-lindeskogen huser trolig ca 15-20 rødlistearter av denne gruppen), vedboende sopp, epifyttiske lav, særlig knappenålslav (huser trolig en av Norges største forekomster av blomsterstry) og biller/insekter generelt (de hule eikene huser antageligvis flere titalls rødlistearter). Store verdier er også knyttet til den rike, gamle, storvokste lindeskogen her som er hotspot-habitat for rødlistede arter av jordboende sopper, men trolig også for insekter.

Ytre Lauvrak vurderes på denne bakgrunn som et særlig verdifullt verneobjekt, som gis en sterk *** - nasjonal verdi, på

grensen til ****. NT= Nær truet på norsk rødliste over trua og sårbare arter, VU= Sårbar på norsk rødliste